

Pluspunt groep 7: Omgaan met geld

Helaas komen er regelmatig mensen in financiële problemen en dat geldt in toenemende mate ook voor jongeren. Goed leren omgaan met geld kan dit helpen voorkomen.

Malmberg maakt het u vanaf nu gemakkelijk om aandacht te besteden aan dit belangrijke onderwerp. Voor de jaargroepen 4 tot en met 8 zijn er per jaar zeven korte lessen ontwikkeld. Het gaat om lessen of kringgesprekken rond onderwerpen als zakgeld, reclame en geld lenen/sparen.

Uiteraard is dit facultatief. U bepaalt zelf of u tijd wilt en kunt besteden aan deze lessen.

Het materiaal voor de extra lessen 'Omgaan met geld' is opgenomen in de digibordsoftware van Pluspunt. Deze lessen zijn op twee plaatsen in de digibordsoftware beschikbaar:

1. in aansluiting op het onderwerp van een actuele rekenles. In het onderstaande overzicht is aangegeven om welke lessen het in groep 7 gaat:

les	lestitel	lesdoel	blok	week	les
1	Schoolfeest	De kinderen kunnen hun wensen afstemmen op hun budget.	2	3	4
2	Papieren	De kinderen herkennen wat belangrijke (papieren of digitale) documenten zijn (diploma's, rekeningafschriften, identiteitskaart, enzovoort).	3	3	3
3	Bankzaken	De kinderen weten wat de functie van een bank is.	4	1	3
4	Gratis! Of toch niet?	De kinderen weten dat als iets gratis wordt aangeboden, er toch financiële consequenties aan verbonden kunnen zijn.	5	8	2
5	De supermarkt	De kinderen begrijpen dat verschillende factoren (van een product) van invloed zijn op de keuze van een aankoop.	6	6	2
6	Wat is het waard?	De kinderen kunnen de waarde van geld en producten inschatten.	7	1	3
7	Sparen en lenen	De kinderen kennen de begrippen lenen, rente en schuld.	8	3	2

2. als extra onderdeel 'Omgaan met geld' zodat u de lessen op een door u gekozen moment kunt geven.

Deze pdf bevat alle printbladen van de handleiding en de werkbladen bij deze lessen. U kunt de handleiding en het eventuele werkblad ook per les printen in de digibordsoftware via de knop 'Printbladen'. In de lessen wordt ook af en toe verwezen naar filmpjes op externe sites. Om deze filmpjes te kunnen starten drukt u op de knop 'film'.

De lessuggesties 'Omgaan met geld' zijn ontwikkeld door Malmberg waarbij de leerlijn financiële educatie van Wijzer in geldzaken als leidraad is gehanteerd. Wijzer in geldzaken is een project van het ministerie van Financiën, waarin partijen als banken, verzekeraars en bijvoorbeeld het Nibud samenwerken.

Schoolfeest

Over de les

In deze les leren kinderen dat je soms keuzes moet maken als je een beperkt budget hebt. Ze organiseren een schoolfeest, waarvoor het budget steeds lager wordt.

Doel:	De kinderen kunnen hun wensen afstemmen op hun budget.
Materiaal:	werkblad <i>Keuzekaartjes</i>
Vorbereiding:	Kopieer voor elk groepje het werkblad <i>Keuzekaartjes</i> en knip of snijd de kaartjes los.
Lesduur:	± 20 minuten

Inleiding

- Vertel de kinderen het doel van de les:
In deze les word je wijzer met geld. Je leert dat je keuzes moet maken als je geld gaat uitgeven.
- Herinner de kinderen aan het laatste schoolfeest. *Als je echt heel veel geld voor het schoolfeest had, wat zou je dan regelen?* ***Hoe ziet dat eruit: een supermegaschoolfeest?*** Laat de kinderen reageren.

Kern

- Verdeel uw groep in groepjes van vier tot zes kinderen en deel de keuzekaartjes uit. *Jullie gaan een schoolfeest organiseren. Jullie krijgen duizend euro. Kies de keuzekaartjes die bij jullie schoolfeest passen.*
- Wanneer de kinderen enkele minuten aan de slag zijn, verandert het budget. Laat de kinderen het volgende weten:
Let op! Let op!
De school moet nieuwe computers kopen. Er is minder geld voor het schoolfeest. Jullie mogen nog maar € 500,- uitgeven.
Jullie moeten andere keuzes maken. Welke dingen vervangen jullie? Praat er samen over.
- Pas het budget na enkele minuten weer aan. Laat de kinderen weten:
Attentie, attentie!
Groep 8 moet met de bus op schoolkamp. Daarom is er minder geld voor het schoolfeest. Jullie mogen nog maar € 100,- uitgeven.
Wat is voor jullie echt belangrijk om een goed feest te hebben? Maak samen een keuze.

*Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 2: Verantwoord besteden.
Competentie: Keuzes maken.*

Afsluiting

- Praat met de kinderen over de keuzes die ze gemaakt hebben. *Wat was voor jullie het belangrijkste: de plaats, het eten, het drinken, de muziek? Waarom hebben jullie die keuze gemaakt? Was het moeilijk om er samen uit te komen?*
- *In deze les ben je wijzer geworden met geld. Waarom is het belangrijk om van tevoren te weten hoeveel geld je uit kunt geven voor een feestje?*

Extra

Opdracht voor thuis

Geef de kinderen de volgende opdracht mee:

Doe net alsof je een dagje op stap gaat met je gezin. De volwassenen thuis bepalen het budget, jij mag daar activiteiten bij zoeken. Waar gaan jullie naartoe, hoe gaan jullie er naartoe, wat eten jullie? Plan de dag en reken uit wat alles kost.

Kijk op www.uitmetkinderen.nl voor activiteiten met een prijs per persoon. Maak een lijst met de kosten van het uitje. Neem het lijstje mee naar school.

*Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 2: Verantwoord besteden.
Competentie: Keuzes maken.*

Keuzekaartjes

Papieren

Over de les

In deze les praten de kinderen over waarom sommige documenten belangrijk zijn.

Doel:	De kinderen herkennen wat belangrijke (papieren of digitale) documenten zijn (diploma's, rekeningafschriften, identiteitskaart, enzovoort).
Materiaal:	eventueel uw eigen paspoort.
Vorbereiding:	-
Lesduur:	± 20 minuten

Inleiding

- Vertel de kinderen het doel van de les: ***In deze les word je wijzer met geld. Je weet dat er belangrijke documenten zijn.***
- Bekijk **het paspoort**. Laat eventueel ook uw eigen paspoort zien. *Wat is een paspoort?* (een boekje waarin precies staat wie jij bent, in welk land je woont en hoe je eruitziet) *Waarom hebben wij een paspoort nodig?* (om te kunnen bewijzen wie we zijn) *Wat kun je ook gebruiken in plaats van een paspoort?* (een identiteitskaart)

Kern

- Vertel: *Nederlanders kunnen een paspoort aanvragen bij de gemeente. Maar voor mensen uit het buitenland kan dit een groot probleem zijn. Bekijk het filmpje over vluchtelingen.*
- Bespreek het filmpje. *Waarom duurt het soms heel lang om het verhaal van een vluchteling uit te zoeken?* (Omdat niet iedereen de juiste papieren heeft.) *Een illegaal persoon in Nederland kan geen paspoort aanvragen. Wat is voor zo iemand dus niet mogelijk?* (reizen naar een ander land, een bankrekening openen, een uitkering aanvragen)
- Leg uit dat een paspoort en een identiteitsbewijs soms 'papieren' worden genoemd. Daar horen ook een rijbewijs en diploma's bij. *Een diploma is een papier waarop staat dat jij iets goed kunt. Welke diploma's heb jij?*

*Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 1: In kaart brengen.
Competentie: Administratie op orde brengen.*

Afsluiting

- *Wat wil je later worden? Welke diploma's heb je daarvoor nodig?*
- *In deze les ben je wijzer geworden met geld. Welke documenten ken je die belangrijk zijn om veilig te bewaren?*

Extra

Opdracht voor thuis

Geef de kinderen de volgende opdracht mee:

Vraag na welke diploma's iedereen bij jou thuis heeft. Doen ze een opleiding of hebben ze een baan die past bij hun diploma's? Op welk diploma zijn ze het meest trots?

Achtergrondinformatie

Informatie over het aanvragen van een paspoort of een identiteitskaart vindt u via de volgende link:

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/paspoort-en-identificatie/aanvragen-van-een-paspoort-of-identiteitskaart

*Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 1: In kaart brengen.
Competentie: Administratie op orde brengen.*

Bankzaken

Over de les

In deze les leren kinderen wat een bank doet. Ze maken een poster voor een nieuwe bank. Ze bedenken een aantrekkelijke aanbieding voor nieuwe klanten.

Doel:	De kinderen weten wat de functie van een bank is.
Materiaal:	een briefje van tien euro, een computer per tweetal of een vel A3-papier met kleurpotloden of stiften
Vorbereiding:	Maak een turflijst waarop alle bekende banknamen staan. Kopieer de lijst voor elk kind.
Lesduur:	± 30 minuten

Inleiding

- Vertel de kinderen het doel van de les:
In deze les word je wijzer met geld. Je leert wat een bank doet.
- Loop naar een kind en laat het briefgeld zien. *Wil jij misschien geld van mij lenen? Handig toch, als je het zo van mij krijgt! Dan spreken we af: Je betaalt het na twee weken terug en iedere week kost je een euro. Als je na twee weken terugbetaalt, dan betaal je me dus twaalf euro. Hebben we een deal? Geef het kind de gelegenheid om te reageren.*
- Vertel: *Ik speelde even voor bank. Welke namen van banken in Nederland ken je? (bijvoorbeeld: ING, Rabobank, ABN Amro, ASN, SNS, Triodos, Knab) Heb jij een rekening bij een bank? Is het een spaarrekening of een gewone rekening? Hoe komt er geld op die rekening? Kun je het er zo weer afhalen of kunnen alleen je ouders dat?*

Kern

- Bekijk het **filmpje uit de Week van het Geld** over hoe een bank werkt.
- Controleer of de kinderen de twee functies van een bank begrepen hebben en praat na over het filmpje. *Bij een bank komen twee soorten mensen. Mensen die geld hebben en mensen die geld willen. Mensen die geld hebben, willen dat misschien op een spaarrekening of een betaalrekening van die bank zetten. De bank bewaart dus hun geld. In ruil daarvoor krijgen mensen rente. Mensen die geld willen, hebben dat bijvoorbeeld nodig om een huis te kopen of een bedrijf te beginnen. De bank geeft hen geld. In ruil daarvoor betalen ze rente.*
- Verdeel de kinderen in tweetallen.
Een bank wil graag dat mensen hun geld bij hen brengen. Daarom maken ze aantrekkelijke aanbiedingen, zoals een goede rente. Geef de kinderen de volgende opdracht:
 - ***Maak een poster voor een nieuwe bank.***
 - ***Bedenk een goede naam voor de bank.***
 - ***Kies een beeld (plaatje) dat goed past bij je bank.***

Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 5: Over voldoende kennis beschikken: Het financiële landschap kennen. Competentie: Kennis hebben van financiële begrippen en onderwerpen.

- **Bedenk een aantrekkelijke aanbieding om nieuwe klanten te lokken.**
- **Schrijf de aanbieding erbij in een korte, pakkende zin.**
- De kinderen maken de poster op de computer of op A3-papier.

Afsluiting

- Bekijk samen de gemaakte posters.
Welke aanbieding vind je aantrekkelijk? Waarom? Wanneer vind je een bank betrouwbaar overkomen?
- *In deze les ben je wijzer geworden met geld. Je weet wat een bank doet.*

Extra

Opdracht voor thuis

Deel de turflijst met banknamen uit. Geef de kinderen de volgende opdracht mee:

Informeer thuis bij welke bank(en) jouw gezinsleden een rekening hebben. Dat kunnen meerdere banken zijn.

Streep het aan op de turflijst.

Bespreek later: *Welke bank is het populairst? Welke het minst?*

Achtergrondinformatie

Ieder jaar wordt de Week van het geld georganiseerd. In die week komt de functie van de banken uitgebreid aan de orde.
www.weekvanhetgeld.nl

Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 5: Over voldoende kennis beschikken: Het financiële landschap kennen. Competentie: Kennis hebben van financiële begrippen en onderwerpen.

Gratis! Of toch niet?

Over de les

In deze les denken de kinderen na over het begrip 'gratis'. Wanneer is gratis echt gratis? Waarom geven bedrijven artikelen gratis weg? Kun je een dag helemaal gratis leven?

Doel:	De kinderen weten dat als iets gratis wordt aangeboden, er toch financiële consequenties aan verbonden kunnen zijn.
Materiaal:	reclamefolders
Voorbereiding:	Verzamel (oude) reclamefolders die op school liggen. Leg ze in de kring.
Lesduur:	± 30 minuten

Inleiding

- Vertel de kinderen het doel van de les:
In deze les word je wijzer met geld. Je ontdekt of gratis altijd echt gratis is. Kun je een dag helemaal gratis leven?
- Leg alle folders in het midden van de kring. Laat kinderen bladeren in de folders op zoek naar het woord 'gratis'.

Kern

- Ga naar **www.marktplaats.nl**. Typ in het zoekveld het woord 'gratis'. Ga met de kinderen de lijst langs. *Wat wordt er allemaal gratis aangeboden? Waarom geven mensen dingen gratis weg, denk je?*
- Bekijk met de kinderen enkele voorbeelden en bespreek ze.
actie 1: *Waarom geeft dit bedrijf gratis scooters weg? (Ze willen het aantrekkelijk maken voor mensen om een zithoek te kopen.) Is deze scooter echt gratis? (Voor de mensen die deze zithoek kopen wel. Het zou wel kunnen dat de zithoek normaal iets goedkoper is. De 'normaal'-prijs hoeft niet waar te zijn.) Hoe kan het bedrijf deze actie*

doen, verdienen ze zo nog wel geld?

(Het bedrijf verkoopt de zithoek duurder dan de prijs waar ze hem voor inkopen. Als het bedrijf veel van deze meubels verkoopt, kunnen ze van de winst ook wel een paar scooters betalen. Die scooters hebben ze misschien goedkoop geregeld bij een ander bedrijf.)

actie 2: *Wanneer is zo'n aanbieding echt heel nuttig voor mensen? (Als je al van plan was om dit te gaan kopen.) Waarom moet je opletten bij dit soort aanbiedingen? (Je koopt iets anders dan je bedacht had, misschien zelfs duurdere plantjes dan je had willen kopen. Je kwam naar de winkel voor één plantje en je koopt er nu drie. Misschien koop je ook nog wel de bloembak erbij, omdat die zo leuk staat.)*

actie 3: *Wat is een cashback-actie? (Je koopt een product en je kunt later je geld terugkrijgen.) Welk addertje zit er onder het gras? (Je koopt het product, maar veel mensen vergeten dan de bon in te sturen. Bovendien moet je veel gegevens invullen om je geld terug te krijgen. Daardoor krijg je reclame thuis.)*

- Zoek met Google op '**gratis iPad**'. Bekijk

Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 4: Omgaan met financiële risico's. Competentie: Inschatten van de financiële gevolgen en risico's van gebeurtenissen en situaties.

Gratis! Of toch niet?

de resultaten. Kies er een paar uit. *Hee, een gratis iPad! Zou je hier op ingaan? Waarom wel of niet? Waarom is deze iPad eigenlijk niet gratis?* (bijvoorbeeld: Deze iPad is niet gratis, omdat het abonnement dat eraan vast zit duurder is en langer loopt (vaak twee jaar) dan aanbiedingen zonder iPad. Je betaalt dus eigenlijk gewoon voor de iPad.)

- *Wat denk je? Kun je gratis leven? Hoe zou dat gaan?* Laat een paar voorbeelden zien van blogs over zo goedkoop mogelijk of gratis leven zoals **www.vrekkenpagina.nl** of **www.geldloos.nl**.
- Verdeel uw groep in tweetallen. *Bedenk hoe iets gratis kan: een verjaardagsfeestje, een etentje met je oma, een schoolreisje, een dagje uit met het gezin, een sportdag.* Geef elk tweetal een andere activiteit om over na te denken. Elk tweetal overlegt enkele minuten.

Afsluiting

- Elk tweetal vertelt wat ze bedacht hebben voor hun gratis activiteit. Welke verrassende, creatieve manieren hebben de kinderen verzonnen om iets te ondernemen zonder dat het geld kost?
- *In deze les ben je wijzer geworden met geld. Waarom is gratis niet altijd gratis?*

Extra

Opdracht voor thuis

Geef de kinderen de volgende opdracht mee:

Bedenk (samen met je ouders/ verzorgers, broertjes, zusjes) hoe je één dag in het weekend doorkomt zonder geld uit te geven. Maak bijvoorbeeld bij het ontbijt toast van oud brood, ga lopend of met de fiets naar de sportclub, doe geen boodschappen, maar bedenk wat je kunt maken met wat er nog is. Is er een verjaardag? Maak het cadeau zelf.

Wie durft het aan om het ook echt te doen?

Achtergrondinformatie

- Willem Wever geeft antwoord op een vraag over aanbiedingen in de supermarkt: www.willemwever.nl/vraag_antwoord/de-maatschappij/waarom-zijn-er-elke-week-aanbiedingen-de-supermarkt
- Sta met deze winkel-bespaartips stil bij de dagelijkse uitgaven: www.nibud.nl/uitgaven/besparen/huishoudelijke-uitgaven

Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 4: Omgaan met financiële risico's. Competentie: Inschatten van de financiële gevolgen en risico's van gebeurtenissen en situaties.

De supermarkt

Over de les

In deze les ontdekken de kinderen welke trucs een supermarkt gebruikt om klanten meer te laten kopen. Ze ontwerpen zelf een etiket voor een product.

Doel:	De kinderen begrijpen dat verschillende factoren (van een product) van invloed zijn op de keuze van een aankoop.
Materiaal:	werkblad <i>Etiket</i> , stiften of kleurpotloden
Voorbereiding:	Kopieer het werkblad voor elk kind.
Lesduur:	± 30 minuten

Inleiding

- Vertel de kinderen het doel van de les:
In deze les word je wijzer met geld. Je snapt wat er gedaan wordt om jou iets te laten kopen.
- Bekijk het **fragment van het Klokhuis**. (Het filmpje duurt 14:28 minuten. Het begint met een informatief fragment, het tweede informatieblok begint om 5:10 en het laatste start bij 10:33.)
- Laat de kinderen eventueel aantekeningen maken tijdens het kijken.
- Bespreek het filmpje kort. *Er werden verschillende trucs genoemd die je in de supermarkt tegenkomt om je meer te laten kopen. Welke trucs zijn dat?* (karretjestruc, markttruc, doordenktruc, ooghoogtetruc, looptruc, botstruc, zoektruc, muziektruc, geurtruc, hongertruc, suffe kinderen-truc, kassarijtruc) Laat een aantal kinderen een truc noemen en kort samenvatten.

Kern

- Toon de afbeelding van **de verpakkingen**. *Welk plaatje vind je het mooist? Waarom? Welk pak is duurder?* (het pak van Lassie)
- Laat ook **de achterkant van de verpakkingen** zien. *Wat staat er allemaal op?*
- Bespreek met de kinderen de inhoud van een etiket:
Wat staat er op een etiket:
 - ***wat er in zit***
 - ***wie het gemaakt heeft***
 - ***de naam van het product***
 - ***een plaatje van het product***
 - ***een tekst over het product***
- Deel het werkblad *Etiket* uit. Geef de kinderen de volgende opdracht: *Ontwerp zelf een etiket van een product. Gebruik het werkblad. Maak het etiket zo mooi, dat iedereen jouw product wil hebben.*

*Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 2: Verantwoord besteden.
Competentie: Producten en prijzen vergelijken.*

De supermarkt

Afsluiting

- Bespreek de ontworpen etiketten.
Welk product zou je wel willen kopen?
Waarom?
- *In deze les ben je wijzer geworden met geld. Hoe zorgen makers van producten ervoor dat jij de producten graag wilt hebben?*

Achtergrondinformatie

Meer informatie over hoe je als consument wordt verleid in de supermarkt ziet en hoort u in dit item van het programma Brandpunt: brandpunt.incontxt.nl/seizoenen/2013/afleveringen/31-03-2013/fragmenten/veel-voor-weinig/extras/verleiding-en-misleiding-in-de-supermarkt

*Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 2: Verantwoord besteden.
Competentie: Producten en prijzen vergelijken.*

The image shows a large rounded rectangle with a black outline. Inside this rectangle, there are two smaller rectangles, also with black outlines. One rectangle is vertical and positioned on the right side of the large rectangle. The other rectangle is horizontal and positioned at the bottom of the large rectangle. These rectangles are intended for students to draw or write on as part of a worksheet activity.

Wat is het waard?

Over de les

In deze les leren kinderen de waarde van producten inschatten. Wat is iets waard en waarom? De kinderen bekijken verschillende voorwerpen. Ze proberen in te schatten hoeveel deze voorwerpen waard zijn..

Doel: De kinderen kunnen de waarde van geld en producten inschatten.

Materiaal: -

Vorbereiding: -

Lesduur: ± 10 minuten

Inleiding

- Vertel de kinderen het doel van de les:
In deze les word je wijzer met geld. Je leert de waarde van geld en producten.
- Laat het **filmpje over de strip van Kuifje zien**.
- *Wat kost een normaal stripboek, denk je? Hoeveel pagina's heeft een stripboek? Voor deze pagina's werd 2,5 miljoen euro betaald. Waarom zouden deze tekeningen zo veel waard zijn? (Het zijn originele tekeningen uit 1937, gesigneerd door de maker.)*

Kern

- Doe **de waardetest** met de kinderen. De kinderen kiezen een antwoord. Is het goed of zitten ze ernaast? Bespreek ieder antwoord. *Wie zou er zoveel geld voor willen betalen? Vind jij dit voorwerp zoveel geld waard? Zou je de waarde herkennen als je zoiets tegenkwam op een rommelmarkt? Waarom wel/niet?*
- Toelichting bij de waardetest:
 - Het schilderij *De Kaartspelers* van Paul Cézanne is op dit moment het duurste schilderij ter wereld. Het werd gekocht

door de staat Qatar voor 273 miljoen dollar.

- Een Aston Martin DB5 uit een James Bond-film bracht 3,4 miljoen dollar op tijdens een veiling.
- Een goud- of zilverkleurige voetbal is overal te koop.
- De twee bladzijdes uit een boek geschreven door Leonardo da Vinci staan in een manuscript genaamd *Codex Leicester*, dat door Bill Gates werd gekocht voor 30,8 miljoen dollar.
- Een plastic ring is overal te koop.
- Aan het schilderij *De Nachtwacht* kan moeilijk een waarde worden gehangen. Het schilderij is eigendom van de gemeente Amsterdam en mag nooit verkocht worden.

Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 5: Over voldoende kennis beschikken: het financiële landschap kennen. Competentie: De waarde van geld kennen.

Wat is het waard?

Afsluiting

- *Wat was meer waard dan je dacht? Waarom? Hoe krijgt iets dat op zich waardeloos is, zoals bijvoorbeeld een haarlok, toch waarde?*
- *In deze les ben je wijzer geworden met geld. Je leerde de waarde van geld en van producten inschatten.*

Extra

Achtergrondinformatie

Op Wikipedia staat een lijst met de duurst gevelde schilderijen:
nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_duurst_gevelde_schilderijen

Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 5: Over voldoende kennis beschikken: het financiële landschap kennen. Competentie: De waarde van geld kennen.

Sparen en lenen

Over de les

In deze les leren kinderen over zaken die horen bij sparen en lenen. Ze spelen met de hele klas een quiz. Wie blijft als laatste over?

Doel:	De kinderen kennen de begrippen lenen, rente en schuld.
Materiaal:	tape, pen en papier voor elk kind
Vorbereiding:	Zet de tafels en stoelen aan de kant. Trek met tape een lijn door het lokaal. Maak zo een vak A en een vak B.
Lesduur:	± 10 minuten

Inleiding

- Vertel de kinderen het doel van de les:
In deze les word je wijzer met geld. Je leert over lenen en sparen.
- Bekijk samen het **filmpje over lenen en rente**.
- *Heb je wel eens geld geleend? Hoeveel was dat? Waarvoor? Wat is rente? Wanneer betaal je rente? (bij een lening) Wanneer krijg je rente? (op een spaarrekening)*

Kern

- Leg de opdracht uit: *We gaan een quiz spelen met de hele groep. Denk je dat het antwoord A is? Ga dan in vak A staan. Denk je dat het antwoord B is? Ga dan in vak B staan. Als je in het vak staat van het foute antwoord, ben je af. Dan ga je zitten. Wie blijven tot het laatst over?*
- Toelichting bij vraag 6: Het rentepercentage stijgt meestal niet, maar de rente-uitkering wel.
- De kinderen die af zijn, gaan zitten en beantwoorden de volgende vragen op een papiertje. Als ze twee vragen achter elkaar goed beantwoorden, steken ze hun papiertje in de lucht. Ze mogen weer meedoen met het spel.

*Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 3: Vooruit kijken.
Competentie: Omgaan met lenen.*

Sparen en lenen

Afsluiting

- Bespreek de quiz. *Welke vragen waren makkelijk? Welke vraag had bijna iedereen fout? Hoe kwam dat?*
- *In deze les ben je wijzer geworden met geld. Wat wist je voor deze les nog niet over lenen, rente en schuld?*

Extra

Achtergrondinformatie

Het Nibud stelt veel informatie beschikbaar over diverse financiële onderwerpen.

- meer informatie over sparen: www.nibud.nl/sparen-vermogen/sparen/sparen-waarvoor
- meer informatie over lenen: www.nibud.nl/scholieren/lenen-schulden/valkuilen-van-lenen.
- een filmpje dat over (de gevolgen van) kopen op afbetaling: www.youtube.com/watch?v=VDodMQcEkwc#t=31

*Dit leerdoel hoort bij de NIBUD leerlijn van Thema 3: Vooruit kijken.
Competentie: Omgaan met lenen.*